

Virginie Despentes

IZDAVAČ**buybook**

Radićeva 4, Sarajevo
Tel: + 387 33 550-495
Fax: + 387 33 550-496
redakcija@buybook.ba
www.buybook.ba

ZA IZDAVAČA

Damir Uzunović
Goran Samardžić

NASLOV IZVORNIKA

Vernon Subutex 3, Virginie Despentes
Copyright © Virginie Despentes et les Éditions Grasset & Fasquelle, 2017.
Copyright © za bosanski jezik Buybook, 2020.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati
u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja izdavača.

UREDNIKA

Lana Krstić

PREVOD S FRANCUSKOG

Novak Golubović

LEKTURA

Sanela Topčić

KOREKTURA

Buybook

LAYOUT

Boriša Gavrilović

DIZAJN NASLOVNICE

Boris Stapić

FOTOGRAFIJA NA POLEĐINI

Copyright © JF Paga.

ŠTAMPA

Grafotisak, Grude

Virginie Despentes

VERNON TRODON

Tom 3

S francuskog preveo Novak Golubović

Sarajevo, 2020.

*Look up here, I'm in heaven
I've got scars that can't be seen
I've got drama, can't be stolen
Everybody knows me now.*

David Bowie, *Lazarus*

In memoriam Sven Polhammer

SPISAK LIKOVA KOJI SE POJAVLJUJU U PRVA DVA TOMA

Charles: Redovan posjetilac parka Buttes-Chaumont i okolnih kafana, upoznaje Vernona na početku drugog toma, kad ovaj završi na klupi, bolestan i u groznici. Charles brine o njemu i postaje mu prijatelj. Prije izvjesnog vremena dobio je džekpot na nacionalnoj lutriji, i odlučio da to nikome ne kaže.

Kiko: Bivši broker, kokainski ovisnik, živi u VIII arondismanu u Parizu. Uvjeren da je Vernon genijalni DJ, primio ga je kod sebe na neko vrijeme, izbacio ga, pa se pomirio s njim.

Alex Bleach: Rok pjevač, umro od prekomjerne doze početkom prvog toma u jednoj hotelskoj sobi. Vernonov stari drug, snimio je dvije trake na kojima priča svoju priču, s posebnim osvrtom na probleme s Dopaletom, koga optužuje za ubistvo Votka Satane, u koju je Alex bio veoma zaljubljen.

Véro: Nakratko se pojavljuje u drugom tomu, kao Charlesova partnerica. Uvijek se držala podalje od Trodonove ekipe.

Pamela Kant: Bivša porno-zvijezda, štreberka. Votka Satana joj je bila drugarica. Učestvovala je u potrazi za Vernonom u drugom tomu, prije nego što će mu postati prijateljica.

Marcia: Transseksualka brazilskog porijekla, živi u Parizu, gdje radi kao frizerka na modnim snimanjima. U prvom tomu živjela

je u Kikovom stanu. Nakon što se Vernon ludo zaljubio u nju, nestala je.

Laurent Dopalet: Producent, pedesetogodišnjak, Antoineov otac. U prvom tomu angažuje Hijenu da pronađe kompromitirajuće trake Alexa Bleacha. Na kraju drugog toma, producenta u njegovoj kući napadaju Aïcha i Céleste, koje hoće da osvete ubistvo Votke Satane.

Hijena: Privatna detektivka s one strane zakona, radila je za Dopaleta ali ga je izdala da bi se pridružila ekipi koja se okupila oko Trodona.

Olga: Beskućnica iz drugog toma, eksplozivnog karaktera. Zaludena je Vernonom, kojeg je upoznala kad se našao u nevolji.

Xavier: Scenarista koji nema uspjeha već dvadeset godina, suprug Marie-Ange, ima kćerku, voli pse i pridružio se ekipi okupljenoj oko Vernona.

Marie-Ange: Xavierova supruga, ima kćerkicu s njim.

Sylvie: Bivša Alexa Bleacha, primila je Vernona kod sebe u prvom tomu, imala kratku romansu s njim, zatim ga bijesno proganjala nakon što je nestao bez objašnjenja. Pridružila se ekipi u parku Buttes-Chaumont. Sylvie je majka Lancelotu, koji početkom prvog toma odlazi iz porodičnog doma da živi s djevojkom.

Emilie: Vernonova drugarica iz mlađih dana; kad je bila mlada, bila je basistica, ali je prekinula veze s muzičkim svijetom. Nakratko je primila Vernona kod sebe, zatim učestvovala u potrazi za njim prije nego što će se pridružiti ekipi u Buttes-Chaumontu.

Laurent: Vernon ga upoznaje kad se nađe na ulici. Beskućnik, Laurent je dugogodišnji klošar. On je taj koji objašnjava Vernonu osnove opasnog života.

Patrice: Radi na određeno vrijeme, živi u predgrađu, istetoviran, grub, ponekad nasilan. Na kraju drugog toma zaljubljuje se u Pénélope, i pridružuje se ekipi oko Vernona u parku Buttes-Chaumont.

Antoine: Kustos, Dopaletov sin. Obavještava ekipu o aktivnostima svog oca.

Sélim: Akademijski radnik, ateista, otac Aïche, koju je dobio s Votkom Satanom. Nikad svojoj kćerki nije otkrio da joj je majka bila porno-glumica. Ona to saznaje u drugom tomu. Dio je ekipe oko Trodona u parku Buttes-Chaumont.

Aïcha: Studentica prava, mlada pobožna muslimanka, otkriva istinu o majčinoj smrti tako što čuje trake Alexa Bleacha. Osvetila se napadom na Dopaleta u njegovom domu. Hijena je na kraju drugog toma krije kako bi izbjegla odmazdu.

Votka Satana: Aïchina majka. Nekadašnja vjerenica Alexa Bleacha. Bavila se pornografijom, bila Pamelina i Danielova drugarica. Umrula je od prekomjerne doze tek što je napunila trideset. Prema Alexovoj tvrdnji, ubio ju je Dopalet, koji se plašio da će napraviti skandal povodom njihove veze.

Céleste: *Tattoo* umjetnica i konobarica u Rosi Bonheur. Njen otac, policajac, bio je redovan posjetilac Vernonove prodavnice ploča, i ona ga prepoznaje kad ga sretno. Počinje se družiti s Aïchom u drugom tomu, prati je kad odlazi da se osveti Dopaletu. Sakrila ju je Hijena, koja hoće da je zaštiti od moguće Dopaletove odmazde.

Lydia Bazooka: Rok kritičarka, nekada strastveni fan Alexa Bleacha. Primila je Vernona kod sebe, zatim se pridružila grupi koja ga je tražila. Odlučila je da napiše detaljnu biografiju Alexa Bleacha.

Daniel: Dobar drug Pamele Kant. Transseksualac. Slab na Célestin šarm, ali mu naklonost nikad nije uzvrćena.

Stanica u Bordeauxu se renovira, trbuh joj je ispunjen šumom skela. Na peronu neki klinac korača gore-dolje, pušeci cigaretu za cigaretom, nosi patike bez čarapa, nazuvene, peta mu viri, kao da su espadrile. Baca neprijateljske poglede kroz prozore. Djeluje kao da samo čeka da neko nešto prigovori pa da uđe u voz i naša-mara ga. Kontrolori su ga primijetili i stali na sva vrata kako bi ga spriječili da se popne u posljednjem trenutku. Četiri note džingla Francuske željeznice odzvanjaju vagonom, praćene jakim piskom koji najavljuje polazak. Klinac ostaje na peronu, i Vernon mu sreće pogled, pogođen je intenzitetom njegove mržnje. Kao da je namijenjena lično njemu. Prevazilazi želju za ubistvom, spremnost na uništenje – to je neprijateljstvo koje bi htjelo oputovati nazad kroz vrijeme kako bi moglo iščupati utrobu ne samo njemu već i generacijama koje su mu prethodile.

Vernon se zavaljuje u naslon svog sjedišta, pruža noge. Zaboravio je koliko voli putovati vozom. Obuzima ga lagana euforija. Gleda u pejzaž koji se ubrzava. Postoji neka posebna atmosfera kad putuješ vozom, nekakvo kolektivno odbijanje bilo kakve smetnje tokom nekoliko sati, dobrodošao međuprostor između dvije situacije. Vernon se nasumično prisjeća božićnih noći, odlazaka na odmor, grupnih putovanja na neki festival ili nasamo da se nađe s nekom djevojkom iz provincije. Slike se nižu jedna za drugom, pobuđene nostalgijom koju bi on nazvao slabićkom. Sjećanje mu je ispunjeno fragmentima koji se vrte, bez ikakve hronologije. Sve

što se odnosi na njegov nekadašnji život dobilo je nekakvu čudnu nijansu i stapalo se u bezoblični i daleki kaos. Ne može kriviti drogu za ovaj kaos: ne uzima je već mjesecima. Dogodilo se samo od sebe. Počelo mu je bivati dosadno, čim se spuca, počne čekati kad će proći, pita se šta mu je moglo biti zabavno u tom onespособljavajućem rastrojstvu. Droge služe da te zaštite od dosade, čine sve zanimljivim, kao tabasco sos na nedopečenom jelu. Ali Vernon se više ne boji dosade, usamljenosti, tišine ili tame. Dosta se promijenio. Droga mu više nije ni od kakve koristi.

Posljednjih nekoliko dana, međutim, pošto ga stravično boli zub, kljuka se nekim lijekom protiv bolova na bazi opijata koji ima prijatno stondirajući efekat i taj osjećaj, kao uronjenost u pamuk, dosta mu prija. Kupa se u prigušenom svjetlu, kao da se neki oblak spustio na njega, prilagođavajući se obliku njegovog tijela i obavijajući ga kud god da krene. Baš se namučio. Uvijek je čekao da mu karijes uznapreduje toliko da ne može više spavati prije nego što bi otišao kod stomatologa. Ali ovog puta je gore nego ikad. Kad bolesni zub očeše ovaj ispod njega, presiječe ga kao sabljom, bol ga podigne i razbije ga o zemlju. Vrištao je, nesposoban da se kontroliše. Olga se zalagala za ispiranje usta žestokim alkoholom i, nemajući šta da izgubi, Vernon je isprao usta votkom, anestezija je trenutno djelovala, a onda se srušio, mrtav pijan. Ali sutradan se mamurluk pomiješao s napadima apscesa i spoznao je agoniju. Povukao se u neki ćošak kao bolesna životinja i sklupčao se, poludio od boli.

Neko je otišao da pozove Kika. Budući da ima više para od ostalih, Kiko važi za najzrelijeg u cijeloj ekipi. Odmah je odgovorio imam dobrog prijatelja stomatologa, sad ću ga okrenuti. Hećim je faksom poslao recept najbližoj apoteci, Pamela je uzela kola da ode po antibiotike i lijekove protiv bolova. Bio je to prvi put da ih je neki hitan slučaj primorao da stupe u kontakt s vanjskim svijetom.

Vernon je zatim progutao sve što mu je dato, bez rasprave. Bio je siguran da ništa neće biti dovoljno jako da zaustavi tu golgotu. Ali u roku od pola sata bio je previše odvaljen da bi patio. Shvatio je to kroz maglu. Jedino što bi po njemu moglo biti bolje od tih lijekova protiv bolova jeste morfijumska pumpa. Stomatolog koji može propisati tako efikasan lijek ulijeva mu veliko povjerenje. Vernonu je toliko laknulo što više ne osjeća bol u zubu da je tri dana zaredom ležao i odmarao se, pustivši antibiotike da djeluju, dok ga je lijek protiv bolova uvlačio u usporene snove.

Za to vrijeme svi oko njega su bili zauzeti planiranjem njegovog puta u Pariz. Vernon voli kad drugi brinu o njemu. Stvari se dešavaju miješao se on ili ne. Ne mora biti bolestan da bi bio neaktivan. Ako se povedeš za masom, život u grupi uvijek podrazumijeva da “nešto” radiš – uvijek treba promijeniti neki točak, povaditi stvari iz kesa, oprati povrće, popraviti neku stolicu. Vernon kaže “idem da pregledam plejliste”, i ispruži se na krevet. Ono što je u njegovoj situaciji sjajno jeste što ga niko ne krivi zbog toga. Upravo suprotno, svi uživaju u tome da mu budu od koristi, da budu ljubazni prema njemu, da mu učine neku uslugu. Tako da je legao na bok, pošto mu je laknulo što više ne pati, a kad se probudio, rečeno mu je koja je stanica izabrana za njegov put, vrijeme polaska, ime stomatologa i šifre za ulazak kod Kika, kod koga će spavati.

Napušta kamp prvi put poslije više od godinu dana. Većina ljudi iz ekipe redovno se vraća civilnom životu. Ali Vernon ne treba plaćati nikakve račune, nema porodicu koju treba posjetiti, ni posao na koji se treba vratiti... Tako da više ne ulazi u gradove. Nema šta tamo tražiti. Kad su mu rekli da se vraća u Pariz na liječenje, dopala mu se ideja da vidi prijestolnicu. Ali osjeća se izolovanije nego što je očekivao.

Ispred njega sjedi sitna gospođa duge, ravne, plave kose. Mantil joj je strukiran, nosi čizme s visokom petom. Ima veoma lijepe oči, privlačne plave boje. Sigurno ima šezdeset godina.

Vjerovatno je peglala bore, ali ruke joj odaju godine. Nosi dijamant, možda je vjerenički prsten. Dirljiva je. Vernon joj se smješka, na šta ona blagonaklono reaguje. Želi je. Privlači ga nešto u vezi s njenom kožom. Predložio bi joj da siđu na sljedećoj stanici i uđu u prvi hotel na koji naiđu.

Izgubio je naviku da viđa žene koje ne lude za njim. U kampu ga čak i djevojke koje nemaju nikakvu namjeru da spavaju s njim tetoše i laskaju mu. Ima poseban položaj, tretiraju ga kao gurua. To je promijenilo njegov odnos prema ljepšem spolu – sad su mu sve djevojke prijateljice. Žele ga, a on voli biti na usluzi.

Nikad neće saznati bi li plavuša povoljno odgovorila na njegovo nabacivanje. Nikad mu neće uputiti onaj čuveni pogled pun zahvalnosti poslije koitusa. Neće spavati s njom: Mariana putuje s njim. Zajedno su već nekoliko sedmica, što predstavlja svojevrsan rekord. Teško mu je da se skrasi: previše je na potražnji. Dobro mu je s nekom djevojkom, moglo bi potrajati, ali dolazi druga, zbog koje se zapita, destabilizuje ga i odlazi dalje. Mladi to zovu poliamorija. Koliko on razumije, sastoji se od toga da spavaš s kim hoćeš a da te ne zanima šta o tome misli djevojka od jučer. Ali Mariana je stavila tačku na to. Čudno je kako se lagano ubacila u ulogu stalne djevojke za takvu stidljivicu. Prepušta joj se jer ga smiruje više nego što ga guši. Sviđa mu se. Prvi put ju je poželio kad je vidio kako imitira Axla Rosea, skačući kao poludjela i držeći zamišljeni mikrofon. Zatim se malo zaljubio kad je plesala uz Tinu Turner, čije pokrete nogama je izvodila s nevjerovatnom energijom. Znao je da je izgubljen za donhuanizam kad je izvela koreografiju uz Missy Elliott. Ima i pokrete uz Madball ili Korn – ne postoji muzički pravac čiji trip nije skontala, na neki sasvim poseban način. Između njenog tijela i zvuka postoji sporazum, koji proizlazi iz širokog općeg znanja, iznenađujućeg za djevojku njenih godina. Mariana nema još trideset. Razumije se u AC/DC isto kao i u M.I.A. Sluša njemu poznate stvari ali na koje još nije obratio pažnju, i tačno zna koju pjesmu da pusti da bi ga za nju

zainteresovala. Provode vrijeme zajedno slušajući ploče, i Vernon ima utisak da je našao prijatelja, a istovremeno i ljubavnicu koja izgleda kao sirena kad se jebe – sve na njoj se njiše, zavodi, uživa i izaziva. Kroz seks i igru govori sve što ne kaže riječima.

Kad je počela priprema za to putovanje, rekla je da će poći s njim i da će ići autobusom, da neće mnogo koštati, ali busom iz Bordeauxa ima opušteno devet sati puta i Kiko je rekao je l' vi si-ročići živite u srednjem vijeku ili šta? U Francuskoj postoji TGV, odmah ću kupiti karte. Mariana ide s njim, to svakako. Rekla je da je Vernon previše razvaljen da bi mogao sam putovati, pogri-ješit će peron i završit će u Frankfurtu s tim groznim apscesom. Voli Vernona. On to osjeća. Slaže se. Probada ga posred grudi. Podliježe. Ona je stavila slušalice, sluša Amy Winehouse i guta gluposti s neta. Ne voli strogoću u kampu zbog koje je prisilje-na da se liši neta. Kaže da je to preseravanje starih tehnofoba. Pristaje na to jer nema izbora. Očigledno joj je stalo do njega kad to trpi, jer se ozarila čim su stigli u Bordeaux i vratili joj telefon. Konačno se vratila u svijet.

Preko ramena joj gleda fotografije na Instagramu, malo prase, djevojčica koja leži na pijesku, zeleni *milkshake*, Paul Pogba bez majice u sumrak, Soko¹ dok se budi, crtež nekog *destroy* anđela koji nosi bombu, glava masne trave s koje kaplje smola... Stavlja svoju ruku u njegovu, ne skidajući pogled s ekrana. Vernon osjeća kako se neka mreža toplote širi od njegovog dlana ka ramenu, a zatim mu obuhvata čitave grudi. Može vizualizirati osjećaj, može čak da kaže koje je boje – smaragdozelene. To nije od lijeka. Takav je i na prazan stomak. Nešto u njemu se poremetilo, i nikad se nije vratilo u normalu. Promijenio se.

Slušao je mnoge teorije, sve manje-više besmislene, o razlozi-ma njegove transformacije, koju mnogi u kampu nazivaju "buđe-njem". Ima onih koji kažu da mu je nivo serotonina eksplodirao. Zašto da ne. Teorija hormonskog haosa ima svoje zastupnike. Na kraju krajeva, kao što Daniel kaže: "Sa svim tim endokrinim

¹ francuska pjevačica i glumica (prim. prev.)

disruptorima kojih ima oko nas, ko zna – možda je to kod tebe pokrenulo nekakav globalni *reboot*.” Drugi se zalažu za teoriju o ubrzanoj, brutalnoj i paradoksalno blagotvornoj andropauzi. Možda... Vernon nema utisak da je izgubio na fizičkoj snazi, ali nikad nije ni bio građen kao drvosječa. Možda mu se libido promijenio – ali teško je reći: ranije nije bio okružen djevojkama koje su se borile za njegovu naklonost. Prevelika potražnja ubija želju – manje je rasijan nego ranije, ali ima logike: jebe sve što mrda u kampu. Drugi opet spominju buđenje kundalini kako bi objasnili besmislena osjećanja, čudne vizije, izmijenjena stanja u koja uranja bez ikakvog upozorenja. Možda je previše ili previše dobro disao – i eto ti oslobođene energije u kičmenom stubu, koja ga je bacila u neku vrstu beskonačnog esid tripa. Najoriginalniji pričaju o otmici – posjeti nekog vanzemaljca koji je odabrao da živi u njemu dok je na Zemlji. Spominje se i promjena frekvencije – tu je stvarnost zamišljena kao radioaparat, a neka nebeska ruka promijenila je podešavanja.

Vernon je u početku mislio da kamp privlači jako mnogo čudnih ljudi. Postepeno je shvatio da je svijet pun ljudi nepojmljivih vjerovanja, za koja bi neko, kad ih sretne, mogao povjerovati da su razumna. Enigma koju predstavlja Vernon dopušta im da pričaju svoje idiotarije. Tako se između glavnog jela i deserta često dešava da mu neko ispriča kako ima privilegovanu vibracionu vezu s makrokristalnim kvarcom. Zemlja je prepuna fanatika ubijeđenih da su mrtvi među nama, da po šumi skakuću nevidljiva bića ili da izlaganjem adekvatnim zvučnim talasima možeš obnoviti svoje magnetno polje... Samo im treba dati priliku da istrtljaju svoje teorije i zabava je zagantovana...

Ljudi spolja dolaze u kamp svaka dva ili tri mjeseca kad organizuju konvergencije. To je ime koje su im dali – niko se ne sjeća da je izmislio taj termin, ali svi ga koriste – večerima kad Vernon bira muziku kako bi nagnao učesnike na ples. Te konvergencije daju ritam njihovom životu – pronaći mjesto gdje će se smjestiti,

pripremiti lokaciju i sami događaj, a zatim sve opet spakovati i zaputiti se na drugo mjesto. Desilo se a da niko nije odlučio da će tako biti. Jednostavno se dogodilo.

Ubrzo se za konvergencije počelo prijavljivati toliko ljudi da je potrebna čitava organizacija kako bi se odabrali učesnici i kako se ne bi prešlo preko stotinjak ljudi. Nešto se dešava. Ljudi se pojave, neki su vrlo naporni, dolaze “da vide”, sumnjičavi i agresivni, kao da im pokušavaš prodati nekakvu žvaku a ne prodaješ ništa, čak ni dobru priču: radi se o plesanju do zore, to je sve. Ono što je nevjerovatno jeste to što osjećaju ljudi koji plešu – bez droge, bez pripreme, bez specijalnih efekata.

Uvijek postoji šaćica skeptika, koji idu okolo i pričaju kako ne vjeruju, kako zahtijevaju da vide, kako bi ih iznenadilo da im se nešto dogodi te noći, jer su sve vidjeli i previše su pametni da bi im neko zavrtio mozak. Vernon i ostali ih ne pokušavaju ubijediti. Dovoljno je sačekati. Kad padne mrak, na plesnom podiju, počinju večer prekrštenih ruku, sa smiješkom u uglu usana, odlučni da ne budu uvučeni, da ne budu prevareni. A dva sata kasnije se upecaju. Sljedećeg dana neće biti sposobni da kažu u kojem trenutku su se priključili masi, njenoj sporoj i repetativnoj kretnji. To su obično isti oni koji su, kad svane dan, najuzdrmaniji. To se, između ostalog, događa noću za vrijeme konvergencija – opći preokret. To je ono što ljudi traže u kampu tokom konvergencija. Blagu, blistavu konfuziju zbog koje poželiš usporiti i ne narušiti tišinu. Epidermi gube granice, svako postaje dio tuđih tijela, to je kao neka proširena intimnost.

A Vernon se na svakoj konvergenciji osjeća kao crv na kojeg je neko uperio snažan reflektor. Previše mu daju na važnosti. Zovu ga Šaman. To je zvanično zajebancija. Ali zaista osjeća poglede na potiljku, obuzima ga neki čudan osjećaj da se nešto očekuje od njega. Ljudi ga posmatraju, sumnjičavi, pitajući se je li prevarant, ili blenu u njega s ljubavlju, ubijedeni da ih može spasiti. Ne zna

baš šta da radi kako bi ostao opušten kad sve počiva na njemu. Sva sreća pa mu misli nemaju dovoljno kontinuiteta da bi dugo time zamarao glavu. Počne razmišljati “previše je stresno, mučim se” a već sljedećeg trenutka pogleda list na drvetu i to ga potpuno zaokupi. To ograničava glavobolje. Ali bez obzira na to, otkriva strah od gubitka. Nikad u životu se nije plašio gubitka onoga što ima: uvijek je mislio da to ne zavisi od njega. Sad uživa u komforu koji nije materijalan – spavaju u napuštenim kućama, kad ima kuća, rijetko s grijanjem, kad nema tekuće vode, smještaju se pored izvora i obavljaju nuždu napolju na minus sedam, jedu iz metalnog posuđa – pa ipak žive luksuzno. Uvjereni su da dijele neko posebno iskustvo, neki *extra ball* koji im život nije dugovao, nekakav dar, nešto magično. I on ne želi da to prestane.

Putnici u vagonu otvorili su laptope po stolicima. Gledaju filmove, prave rasporede, sastavljaju mejlove. Drugima su oči prikovane za telefone. Svi su konektovani. Među pojedincima koji sebi mogu priuštiti kartu za voz više nema nijednog tijela koje nema svoj produžetak. Ipak je tu jedan čovjek, udaljen nekoliko mjesta, pedesetogodišnjak, koji čita novine, kao nekad. Pomalo laktom smeta svom susjedu kad okreće stranicu. Jedini je kome pogled nije zaklonjen ekranom. Čak ni onaj petogodišnjak nikom ne smeta urlanjem po hodnicima, pošto je očigledno hipnotisan nekim crtanim filmom. Majka pored njega posmatra šta gleda, bez slušalica, pejzaž je nimalo ne interesuje, a još manje ono što je okružuje.

Vernon je izgubio naviku. Internet je zabranjen u kampu. Počelo je Hijeninim paranoičnim pretjerivanjem, kad je objavila da moraju vježbati da žive ispod radara, ne ostavljajući nikakav digitalni trag, ni svojih kretnji, ni svojih razgovora. Čovjek uvijek ima utisak da ih priprema da prežive Treći svjetski rat, tokom kojeg bi neslanje mejlova bilo od posebne važnosti. U prvo vrijeme su se svi podvrgli protokolu kao nekom blesavom ritualu, čiji bi osnovni interes bio da se odrede posebna pravila, da se prostor u

kampu definiše kao balon. Kako su mjeseci prolazili, Vernon je osjećao da ljudi mijenjaju stav. Snowden se dogodio. Pravilo više ne djeluje toliko suludo. Nepovjerenje inspirisano tehnologijom je poraslo, i nikom više ne pada na pamet da se cinično osmjehne kad ulazi u neki prostor bez neta.

Pri izlasku iz voza, na stanici Montparnasse, Vernona ophrvava masa, hvata ga neka čudna vrtoglavica. Buka mu pogotovo okupira pažnju. Kao da je shvatila njegovu bespomoćnost, Mariana ga hvata ispod ruke. Ona je vrlo sitna djevojka, ali u njenim pokretima ima umirujućeg autoriteta, koji podsjeća na odraslu osobu koja tješi dijete.

Ne radi se samo o tome da je izgubio naviku, grad se također promijenio. Napetost se poslije godinu dana podigla za stepen. Pariz je ogrubio. Vernon odmah uočava tu blizinu agresije – ljudi su bijesni, naelektrisani jedni protiv drugih, svi su spremni za borbu. U hodnicima metroa nema nijednog osmijeha, nijednog tijela koje kaže imam vremena za gubljenje. Niko ne dangubi kao što oni rade sve vrijeme u kampu. To je grad za odrasle – niko se nikom ne obraća ako se ne poznaju ili to rade da bi se svađali. Slike ga bombarduju, previše plakata, previše konfuznih informacija. Ali tek kad je stigao na peron, identifikuje ono što mu smeta otkad su stigli. Smrad. Pariz je kloaka mirisa – mješavina truleži, ustajalog vazduha, miomirisa tijela, parfema, aroma, željeza i mašina, prljavštine i hemikalija. Vernon shvata da zadržava dah. Već mjesecima diše gdje god da se nalaze, svako novo mjesto ima svoj miris, koji ga čini posebnim i jedinstvenim. Ovdje, prvi put poslije dužeg vremena, odbija da nanjuši gdje se nalazi.

Mariana se kod Kika osvrće oko sebe odajući ono nepovjerenje koje Vernon dobro poznaje – izgleda kao neko suočen s luksuzom a da na njega nije navikao: čovjek bi rekao da ju je neko ubacio u vrelo ulje. Sad je na Vernona red da njoj spusti ruku na leđa, u nadi da će joj prenijeti malo svog spokoja. Bogati ljudi

znaju šta rade kad opremaju stanove, iako to rade instinktivno: svaki predmet ovdje urla na one koji nisu navikli na luksuz: odjebi odavde, prljavi proleteru. Razlika između enterijera bogatog hipstera i enterijera bogatog buržuja je u toj nijansi: prvi svima koji dođu govori "osjećaj se kao kod kuće", a drugi nastoji isključiti sve koji tu ne pripadaju. Ali Vernonu je stan poznat, na njega nema nikakav uticaj.

Kiko se, također, mnogo promijenio. Od svih ljudi u kampu, on je doživio možda najradikalniju revoluciju. Vernon je postao njegova plesačica, njegov vikend-hobi. Kiko je batalio svoj brokerski život. Kao neki tip u kasinu koji odluči napustiti sto u trenutku kad najviše dobija. *Take the cash and run*. Nikad nije zažalio zbog svoje odluke – kaže da moraš biti lud da bi radio kad si bogat.

Nije jedini iz svog miljea koji je doživio otkrovenje. Poznaje i druge tipove koji su jednog dana, sjedeći u džakuziju pod sjenkom palmi u nekom bungalovu na Mauricijusu, gledali guzu djevojke koja je bila s njima i doživjeli prosvjetljenje: život im je sranje. Jedino što ih u njemu zanima jeste uvjerenje da im svi zavide. Ali ono nevjerojatno što je Kiko otkrio s ovom ekipom jeste to što niko nije htio biti na njegovom mjestu. Neko drugi bi samo promijenio ekipu – otišao bi i našao društvo u kome se osjeća sigurno. On je ostao. Promijenio je strategiju.

Prvih mjeseci ga je bila uhvatila neka vrsta libertarijanske groznice. Djelovalo je kao da se dekompresuje. Kod nekih ljudi je reakcionarna energija ta koja se oslobađa s godinama, a ponekad iskoči iznenada mrveći sve na svom putu. On je oslobodio libertarijanca u sebi koji je dugo bio sklupčan, cenzurisan, sputavan, i koji je napravio ozbiljan haos dok se oslobađao. Ili čak ne toliko ni libertarijanac: kršćanin. Ali, dakle, u najosnovnijem značenju tog termina: ono što je u Kiku voljelo Krista – u najmanju ruku potiskivano svih tih godina – odjednom je zauzelo svoje mjesto. Držalo ga je jedno šest mjeseci. Bio je neprijatno velikodušan, postajao je naporan.

Nije htio nikad više raditi, kleo se da mu se novac gadi, da će živjeti s njima, razmatrao je s Olgom nabavku minivana, već je vidio sebe u povorci, kako ih prati, više se uopće nije osjećao kao materijalista. Svakog jutra je imao neku novu ideju. Htio je prodati stan u Parizu i kupiti malo, napušteno selo u Juri, gdje bi se svi naselili i živjeli u komuni. To što hipijima nije uspjelo ne znači da ne treba i dalje pokušavati. Stvari propadaju sve dok ne uspiju. Kiko poznaje dosta ljekara i u hijerarhiji njegovih kontakata ljekari su na vrhu – uvjerio bi jednog od njih da se nastani u selu. Tako bi uvijek mogli napraviti razliku između srčanog udara i napada panike, ili između raka i velike bubuljice. Ne bi ni o čemu brinuli. Ostarjeli bi u miru.

Međutim, njegova revnost se s vremenom smanjila. Umorio se od kampiranja, vratio se u Pariz, ponovo uronio nos u koku i ponovo se povezao sa starim poznanicima. Njegova kršćanska strast se smirila. Uložio je u neku sortu *weeda* u Los Angelesu. Manje su ga viđali u kampu. Ali redovno se vraćao. Zabavljao ih je po cijelu noć svojim projektom tematskog parka – čeka legalizaciju u Francuskoj, koja će prema njegovim riječima brzo doći. Zamišlja nešto između Jurskog parka i spa-centra u hotelu Bristol, ali sve bazirano na travi. Njegov delirij je toliko uznapredovao da je na kraju zvučao vjerodostojno. U njegovom parku bilo bi džakuzija, projekcija filmova, seansi joge posebno osmišljenih za ukočene, malo savremene umjetnosti, masaža, mnogo muzike i mafina svuda, za *munchies*.

Kiko se vratio svom nekadašnjem životu, ali se u njemu probudio određeni bunt. Više nije spreman sve da da. Sve svoje vrijeme, sve svoje misli, sve svoje želje, sva svoja uvjerenja. Više nije spreman da dokazuje da uvijek može dodati još jednu stavku u svoj raspored. Njegova privrženost sistemu više nije savršena. Poslušnost ga više ne uzbuđuje kao prije. To izražava tako što se vraća u kamp, ljudima koji na njega ne liče. Nije se vratio na tačku s koje je pošao – pronašao je neku alternativnu ravnotežu, promjenljivi identitet.